

MAJA CVETI VELIKO VISOKIH TRAJNIC

V prvih spomladanskih mesecih na vrtnih gredah v glavnem cvetijo zgodnje čebuljnice in nizke blazinaste trajnice. Maja pa zacveti že veliko višjih in visokih trajnic, takšnih, ki so lepe na vrtu ali tudi v domačem šopku.

Dobra stara sorta potonike, ki spreminja barvo od svetlo roza, ko se cvet odpira, do bele, ko je popolnoma odprt. Kljub mnogim novejšim sortam je še vedno priljubljena. Vse potonike presajamo konec poletja, ko počivajo. Tiste iz loncev pa seveda na prosto sadimo kadar-koli.

če upoštevamo tri zlata pravila o primernem času za sajenje vrtnih rastlin. Prvo pravi, da moramo imeti zanje pripravljen prostor in zemljo. To pomeni, da bodo posajene rastline lahko ostale na stalnem mestu leta in leta in jih ne bo potrebno presajati. Vsako presajanje vrtnih rastlin, pa naj bodo to drevnine ali trajnice, jih pri rasti in cvetenju namreč bolj ali manj moti. Pripravljena zemlja pa pomeni dobro zrahljana, pognojena in primerno vlažna zemlja. V premokro in zablateno zemljo posajene rastline namreč še lep čas trpijo, slabše rastejo in cvetijo. Drugo pravilo pravi, da moramo za sajenje imeti na razpolago čas in voljo. To pa pomeni, da je čas sajenja lahko izjemno raztegljiv. Tretje pravilo pravi, da moramo imeti na voljo trpežne sadike. Tudi ta pogoj torej ni vezan na noben mesec v letu. Sadike, ki so bile vzgojene v loncih ali lončkih brez pretirane nege, ki jih pomehkuži, lahko sadimo vedno, ko sta izpolnjena prvi in drugi pogoj.

Če smo torej maja cvetoče trajnice posadili že prejšnje leto ali že pred nekaj leti, lahko letos ob njih res uživamo, ker so se že bogato razrasle. Če bomo to storili v letošnjem maju ali vsaj do jeseni, bomo uživali v naslednjih letih.

Spomnimo samo na nekatere majske lepote med trajnicami. Veliko je število sort raznobarnih orlic (*Aquilegia*), alpskih nebin (*Aster alpinus*), sibirskih perunik (*Iris sibirica*), bradatih perunik (*Iris barbata*), stepskih perunik (*Iris spuria*), potonik (*Paeonia*), nageljčkov (*Dianthus*), geranij ali krvomočnic (*Geranium*), iskrnic (*Heuchera*), ki so v maju v polnem cvetu. Proti koncu meseca bodo zacvetele prve maslenice (*Hemerocallis*), prave lilije (*Lilium*), rmani (*Achillea*), lepe očke (*Coreopsis*) in še mnoge druge. V maju senčne koticke tudi že krasijo čudoviti in raznovrstni listi host. Le pred polži jih moramo zavarovati, kar pa danes z ekološkimi sredstvi hvala bogu ni več noben problem.

Maj je vsestransko bogat mesec za vse tiste, ki premorejo košček domačega vrta ali zaplato zemlje. Tu je prva doma pridelana spomladanska zelenjava, zelišča za frotaljo, cvetje za šopke, pa cvetje za uživanje ob delu na vrtu. Seveda ni lepo samo cvetje, pač pa tudi mladi poganjki in listje različnih vrtnih rastlin, saj čedalje bolj znamo opazovati vse raste in ne samo cvetje.

Saj so vrtno rastline lepe in bogate lahko večji del leta, kljub temu pa je prav mesec maj tisti, ko najbolj uživamo na vrtu. Zima je minila, do vročega poletja bo minilo še kar nekaj časa. Na vrtu je prijetno toplo, deževna obdobja so krajša in burja bolj redko zapiha. Vse že raste in marsikaj tudi že cveti in porajajo se nam nove ideje, kaj bi lahko še izboljšali in katere zasaditve še dopolnili. Še vedno snujemo nove grede za trajnice in se odločamo o poenostavitvah naših cvetličnih nasadov. Za saditve seveda še ni nič zamujenega,

Maja torej na vrtu vse kipi, raste in cveti, če smo le ustvarili za to prave pogoje. Torej pripravili prostor za grede, obdelali zemljo in posadili trpežne sadike trajnic. Potem je treba poskrbeti še, da gredic ne preraste plevel, jih enkrat na leto pognojiti z organskimi gnojili in sproti odstranjevati odmrle liste in cvetna stebila ter morda ob hudi suši občasno zaliti. Če pa smo izbrali idealne vrste za vsak razpoložljiv prostor, morda zalivanje niti ne bo potrebno.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.